

การกระจายอำนาจเป็นการมอบอำนาจหน้าที่การตัดสินใจจากผู้บริหารทางการพยาบาลมาสู่พยาบาลระดับปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีทั้งกับพยาบาล องค์กร และผู้รับบริการ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบระดับประสบการณ์การได้รับการกระจายอำนาจของพยาบาลวิชาชีพ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในประสบการณ์การได้รับการกระจายอำนาจของพยาบาลวิชาชีพตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 126 คน และพยาบาลประจำการจำนวน 355 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และการทดสอบคะแนนโดยค่าที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. หัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลชุมชนมีระดับประสบการณ์การได้รับการกระจายอำนาจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านลำดับขั้นของอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับมาก ส่วนพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลชุมชนมีระดับประสบการณ์การได้รับการกระจายอำนาจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านลำดับขั้นของอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2. หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลชุมชนมีประสบการณ์การได้รับการกระจายอำนาจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยที่หัวหน้าหอผู้ป่วยมีคะแนนเฉลี่ยทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าพยาบาลประจำการ

3. พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลชุมชนมีประสบการณ์การได้รับการกระจายอำนาจทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

4. ปัญหาและอุปสรรคในประสบการณ์การได้รับการกระจายอำนาจของหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้งโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลชุมชนพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคด้านองค์กรมากที่สุด ส่วนพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลชุมชนพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคด้านผู้บริหารมากที่สุด

ผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารทางการพยาบาลควรให้พยาบาลระดับปฏิบัติมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน และการจัดสรรทรัพยากรในหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพให้คุณค่ากับงาน และผลิตภาพในงานที่ดีต่อไป

Decentralization is the moving of decision making authority from nurses' administrators to staff nurses which affect positive outcome for nurses, organization, and patients. The purposes of this study were to examine decentralization experienced and to explore the problem and barrier of decentralization experienced by professional nurses in regional and community hospitals. It also aimed to compare the perception of decentralization experienced between head nurses and staff nurses. The sample composed of 126 head nurses and 355 staff nurses using proportional stratified random sampling. The instrument was developed by the researcher. Data were analyzed by descriptive statistic and t-test.

The results showed that:

1. The total mean score of decentralization experienced as perceived by head nurses at regional hospitals and community hospitals were at a high level. For subscales, the mean score of the mutual-participate in decision making and hierarchy of authority subscales were at a high level. However, the total mean score of decentralization experienced as perceived by staff nurses at regional hospitals and community hospitals were at a moderate level. As for subscales, the mean scores of the mutual-participate in decision making and hierarchy of authority subscales were at a moderate level;
2. There was a statistically significant difference between the total mean score and the subscales mean scores of decentralization experienced as perceived by head nurses and that of staff nurses at regional hospitals and community hospitals ($p < .001$). The mean score of decentralization experienced either total or each subscale, as perceived by head nurses, was higher than that of staff nurses;
3. There was no different between the total mean score and the subscale mean score of decentralization experienced perceived by professional nurses at regional hospitals and community hospitals; and
4. Head nurses in regional hospitals and community hospitals had the most common problems and barriers of decentralization experienced with organizational structure, but staff nurses in regional hospitals and community hospitals had the most common problems and barriers of decentralization experienced with nurses' administrators.

The results of the study could be used as a guideline for nurse administrators in providing opportunity for staff nurses to manage the tasks and resources in their nursing units. In doing so, professional nurses would value their career and increase their work productivity.